

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**MORFOLOGIA I LEXICOLOGIA
CATALANES**

Coordinació: TURULL RUBINAT, ALBERT

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	MORFOLOGIA I LEXICOLOGIA CATALANES			
Codi	101463			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	TURULL RUBINAT, ALBERT			
Departament/s	FILOLOGIA CATALANA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Presencial - 25 hores* No-presencial i Autònom - 125 hores* * Aquesta distribució es pot veure alterada en funció de les mesures que s'adoptin per part de la UdL i de la Facultat de Lletres en relació amb la pandèmia de covid-19 o altres			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	6 crèdits distribuïts entre teoria i pràctica			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
TURULL RUBINAT, ALBERT	albert.turull@udl.cat	6	Cal concertar les tutories a través d'un missatge de correu electrònic o del Campus Virtual.

Informació complementària de l'assignatura

<http://www.filcat.udl.cat/index.php/personal-docent-i-tutories/userprofile/turull>

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Reflexionar sobre les definicions de morfologia i lexicologia i la seva relació amb altres disciplines lingüístiques.
2. Adquirir els conceptes bàsics i la terminologia pròpia de la disciplina.
3. Reflexionar sobre la lexicografia teòrica i els diferents tipus d'obres lexicogràfiques.
4. Conèixer el diccionari com a producte lingüístic (terminologia, estructura, tipologia).
5. Conèixer els processos de formació de lèxic, la interferència lèxica, la neologia i la terminologia especialitzada.

Competències

- Coneixement dels principis bàsics que sustenten el llenguatge humà. Coneixements i capacitats bàsiques de lingüística comparada.
- Capacitat d'analitzar i de reflexionar sobre aspectes sistemàtics de l'estructura i de l'ús de les llengües des de distintes perspectives d'anàlisi.
- Domini crític de les llengües del grau des de les diferents perspectives gramaticals.
- Coneixement de l'evolució històrica, externa i interna, de les llengües, i capacitat per a entendre i identificar diferents registres i varietats dialectals.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. MORFOLOGIA

1.1. Del fonema al morfema i al mot. Els processos morfofonològics

1.1.1. La morfologia i les unitats morfològiques

1.1.2. La segmentació morfològica

1.1.3. Anàlisi del significat i significant dels morfemes

1.2. Els processos morfològics

1.2.1. La flexió, derivació, composició i cliticització

1.2.2. Altres: conversió, reduplicació, truncació, formació de sigles

1.2.3. La flexió: nominal i verbal

1.2.4. La formació de mots: derivació i composició

2. LEXICOLOGIA

2.1. El mot. Classes de mots

2.2. El lèxic i els registres

2.3. Els diccionaris del català: Labèrnia, Alcover-Moll, Fabra, Coromines, IEC, etc.

2.4. La neologia en el català del segle XXI

2.5. La interferència lèxica en català

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Classe presencial, d'acord amb el temari i l'horari previstos per a aquest curs	22,5	
Seminaris (S)	Classes complementàries i pràctiques no presencials, per videoconferència		22,5
Pràctiques (P)	Pràctiques autònomes destinades a consolidar l'adquisició de coneixements i metodologies		22,5
Treballs (T)	Treball de curs sobre lexicografia		60
Tutories (Tut)	Individuals, preparen per al treball de curs (T) i les pràctiques		20
Avaluació (AV)	Prova escrita final (examen)	2,5	
TOTAL		25	125

HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Cronograma orientatiu:

Setm. 1-2 Fonema, morfema i mot. Processos morfofonològics

Setm. 3-4 Processos morfològics

Setm. 5-8 La flexió i la formació de mots

Setm. 9-10 Lexicologia: vocabulari i registres

Setm. 11-13 Lexicografia: diccionaris catalans

Setm. 14-15 La neologia i la interferència

Sistema d'avaluació

Ítems	%
Assistència i participació	10%
Treball de curs	25%

Ítems	%
Pràctiques	25%
Prova escrita (examen)	40%

Observacions: L'avaluació és continuada. Els estudiants que combinin els seus estudis amb una feina a temps complet tenen dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres.

Els exàmens, treballs o exercicis que no presentin el mínim exigible de correcció normativa no seran avaluats.

Atès que representa més del 30% de la nota final de l'assignatura, hi ha dret de recuperació de la prova escrita, en segona convocatòria. La prova tindrà lloc el dia 27 de gener de 2021, a les 16:00, d'acord amb el calendari oficial d'exàmens de la Facultat de Lletres. Arribat el cas, es determinarà la data i l'hora de la prova de recuperació, que no podrà tenir lloc abans de set dies des que es comuniqui la nota de la primera convocatòria per part del professor.

Bibliografia i recursos d'informació

Lexicologia i morfologia

ARGENTER, J.; LÜDTKE, J., eds. (2020) *Manual of Catalan Linguistics*. Berlín, De Gruyter.

BASTARDAS, J. (1996) *Diàlegs sobre la meravellosa història dels nostres mots*. Barcelona, Edicions 62.

BRUGUERA, J. (1985) *Història del lèxic català*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

BRUGUERA, J. (2006) *Diccionari de la formació de mots*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

BRUGUERA, J. (2008) *Introducció a l'etimologia*. Barcelona, Societat Catalana de Llengua i Literatura.

CABRÉ, M.T. (1992) *La terminologia*. Barcelona, Empúries.

CABRÉ, M.T. (1994) *A l'entorn de la paraula, I: Lexicologia general*. València, Universitat de València.

CABRÉ, M.T. (1994) *A l'entorn de la paraula, II: Lexicologia catalana*. València, Universitat de València.

CABRÉ, M.T. et al., eds. (2014) *Mots nous en català: una panoràmica geolectal / New Words in Catalan: A diatopic view*. Amsterdam, John Benjamins.

CABRÉ, M.T.; RIGAU, G. (1986) *Lexicologia i semàntica*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

COLÓN, G. (1993) *El lèxic català dins la Romània*. València, Universitat de València.

ESPINAL, M.T. (2002) *Semàntica. Del significat del mot al significat de l'oració*. Barcelona, Ariel.

FABRA, P. (1956) *Gramàtica catalana*. Barcelona, Teide.

GÓMEZ CAPUZ, J. (1998) *El préstamo lingüístico: conceptos, problemas y métodos*. València, Universitat de València.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016) *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona, IEC.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2019) *Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana*. Barcelona, IEC.

LÉRAT, P. (1997) *Las lenguas especializadas*. Barcelona, Ariel.

LÓPEZ DEL CASTILLO, L. (2002) *Diccionari de formació de paraules*. Barcelona, Edicions 62.

- MARTÍ MESTRE, J. (2017) *Diccionari de fraseologia (segles XVII-XXI)*. València, Universitat de València.
- MASCARÓ, J. (1986) *Morfologia*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- MATTEWS, P.H. (1980) *Morfología. Introducción a la teoría de la estructura de la palabra*. Madrid, Paraninfo.
- PÉREZ SALDANYA, M.; SIFRE, M.; TODOLÍ, J. (2004) *Morfologia catalana*. Barcelona, UOC.
- RIERA, C. (1992) *Manual de català científic*. Barcelona, Claret.
- RIERA, C. (1998) *Curs de lèxic científic (I. Teoria / II. Exercicis)*. Barcelona, Claret.
- RULL, X. (2004) *La formació de mots. Qüestions de normativa*. Vic, Eumo.
- RULL, X. (2008) *Els estrangerismes del català*. Tarragona, Universitat Rovira i Virgili.
- RULL, X. (2009) *De la sufixació en català*. Benicarló, Onada.
- RULL, X. (2009) *La composició culta en català*. Palma, Moll.
- SOLÀ, J. et al., eds. (2008⁴) *Gramàtica del català contemporani (vol. 1)*. Barcelona, Empúries.
- VARELA ORTEGA, S. (2009) *Morfología léxica: la formación de palabras*. Madrid, Gredos.
- VENY, J. (1991) *Mots d'ahir i mots d'avui*. Barcelona, Empúries.
- VENY, J. (1993) *Dialectologia filològica. Transfusió lèxica. Llengua escrita i dialectalismes*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat / Curial.
- VENY, J. (2001) *Llengua i entorn natural*. Barcelona, Edicions 62.
- VENY, J. (2007-...) *Petit atlas lingüístic del domini català (7 vols.; en curs)*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.
- VENY, J. (2017) *Paraules en l'espai, el temps i la norma*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VENY, J.; MASSANELL, M. (2015) *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VENY, J.; PONS, L. (2001-2018): *Atles lingüístic del domini català (9 vols)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Lexicografia

- ALVAR EZQUERRA, M. (1993) *Lexicografía descriptiva*. Barcelona, Biblograf.
- BÉJOINT, H. (2000) *Modern lexicography: An introduction*. Oxford, Oxford University Press.
- BERGENHOLTZ, H.; TARP, S., eds. (1995) *Manual of specialised lexicography*. Amsterdam, John Benjamins.
- CABRÉ, M.T., coord. (1994) *Caplletra, 17: volum monogràfic sobre Lexicografia*. València, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
- CABRÉ, M.T.; LORENTE, M. (1991) *Els diccionaris catalans de 1940 a 1988*. Barcelona, Universitat de Barcelona.
- COLLIGNON, L.; GLATIGNY, M. (1978) *Les dictionnaires. Initiation à la lexicographie*. París, Cedic.
- COLÓN, G.; SOBERANAS, A.J. (1986) *Panorama de la lexicografia catalana*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- ESTEVE, F. et al. (2003) *Diccionaris, normativa i estàndard. Del Fabra al Diccionari de l'Institut*. Palma, Documenta Balear.
- HAENSCH, G. et al. (1982) *La lexicografía. De la lingüística teórica a la lexicografía práctica*. Madrid, Gredos.

- HARTMANN, R.R.K.; JAMES, G. (1998) *Dictionary of lexicography*. Londres / Nova York, Routledge.
- HAUSMANN, F.J. et al., eds. (1989-91) *Wörterbücher / Dictionaries / Dictionnaires*, 3 vols. Berlín, De Gruyter.
- HERNÁNDEZ, H., coord (1994) *Aspectos de lexicografía contemporánea*. Barcelona, Biblograf.
- LARA, L. F. (1996) *Teoría del diccionario monolingüe*, Mèxic, El Colegio de México.
- PORTO DAPENA, J.A. (2002) *Manual de técnica lexicográfica*. Madrid, Arco.
- RAFEL, J. (2005) *Lexicografía*. Barcelona, Ediuoc.
- RICO A.; SOLÀ, J. (1995) *Gramàtica i lexicografia catalanes: síntesi històrica*. València, Universitat de València.
- SOLÀ, J., ed. (1992) *Sobre lexicografia catalana actual*. Barcelona, Empúries.
- SOLER, J. (2006) *Definició lexicogràfica i estructura del diccionari*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.
- VILA, N. et al. (1999) *Así son los diccionarios*. Lleida, Universidad de Lleida.
- WÜSTER, E. (1998) *Introducción a la teoría general de la terminología y a la lexicografía terminológica*. Barcelona, Universitat Pompeu Fabra.